

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 11Svp/25/2022
Identifikačné číslo spisu: 9622200320
Dátum vydania rozhodnutia: 1. februára 2023
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hatalová
Funkcia: predsedníčka senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:9622200320.2

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hatalovej, PhD. (sudkyňa spravodajkyňa) a členov senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej, JUDr. Pavla Naďa, Mgr. Michala Novotného a JUDr. Zuzany Šabovej, PhD. v právnej veci žalobcu: G. C. R., R. I. XX, XXX XX H. B., proti žalovanému: D. U., R. H. B. XXX, XXX XX H. B., právne zastúpený: doc. JUDr. Jozef Tekeli, PhD. & Associates, s.r.o., advokát, AK so sídlom v Košiciach 040 01, Hlavná 25, o ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov samosprávy obcí vo Veľkej Ide, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky žalobu z a m i e t a.

Žalovaný má proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

O d ô v o d n e n i e

I. Žaloba

1. Žalobca podal tunajšiemu súdu dňa 14. novembra 2022 žalobu (doručená na poštovú prepravu 09.11.2022) ohľadom porušenia ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov samosprávy obcí vo Veľkej Ide konaných dňa 29.10.2022 a to z dôvodu manipulácie s hlasovacími lístkami počas sčítavania hlasov.

2. Uviedol, že zo zápisnice miestnej volebnej komisie vyplýva, že volieb sa zúčastnilo 1269 voličov, z toho 1268 odovzdalo obálku. Počet platných hlasov do obecného zastupiteľstva bolo 1172 hlasov, z toho 96 hlasov neplatných. Počet hlasov na starostu obce bolo 1217 hlasov, z toho 51 neplatných. Počet platných hlasov na starostu obce: žalovaný D. U. 545 hlasov, žalobca 476 hlasov.

3. Žalobca ďalej uviedol, že vo večerných hodinách v deň volieb a na druhý deň po voľbách sa dozvedel, že takmer všetkých voličov z marginalizovaných skupín pri vstupe do volebnej miestnosti sa pýtali členovia okrskových komisií č. 1 a č. 2, či chcú voliť len starostu alebo aj do samosprávneho kraja. Viacerí Rómovia žalobcovi v sms-kách potvrdili, že sa ich to pýtal pán Š., predseda komisie okrsku č. 2. Podľa názoru žalobcu člen komisie a ešte k tomu predseda nemá ovplyvňovať voličov pred hlasovaním vo volebnej miestnosti. Ako dôkaz uviedol SMS-ky uložené vo svojom mobile a ústne svedectvá rodiny G., A. T. K. F. z novej osady a viacero rodín zo starej osady.

4. Žalobca poukázal taktiež na skutočnosť, že po uzatvorení volebných miestností viacerí členovia okrskovej komisie č. 1 a č. 2 potvrdili, že po zrataní hlasov do VUC začali rátať spolu hlasovacie lístky aj na starostu aj na poslancov súčasne a nie zvlášť, že najprv na starostu a potom na poslancov, čo nie je v súlade s usmernením zo školenia, ktorého sa všetci zúčastnili. Ako svedkov navrhol: W. G., H. B. Č.. XXX K. L. Č., H. B. Č.. XXX.

5. Taktiež dôvodil tým, že na základe vyjadrení členov okrskových komisií sa ináč posudzovali platné a neplatné hlasy pre žalobcu, kde bolo okrem čísla zakrúžkované aj meno žalobcu a ináč pre žalovaného (takisto bolo zakrúžkované číslo aj meno žalovaného). V takomto prípade komisia vraj hlasovala o platnosti, či neplatnosti hlasovacieho lístka. Pre žalobcu hlasovali ako neplatný a pre žalovaného ako platný hlas. Ako dôkaz navrhol svedka: W. G., H. B. Č.. XXX, L. Č., H. B. XXX.

6. Uviedol, že niektorým členom okrskovej volebnej komisie hlavne z marginalizovaných skupín dali okolo polnoci podpísať poslednú stranu vytlačenej zápisnice, na ktorej sa nachádzali iba podpisy s menami. Podpisovanie blanco zápisnice je v rozpore v volebným zákonom a v tomto prípade mohlo ísť o manipuláciu s hlasovacími lístkami a do zásahu ich obsahu. Ak najvyšší správny súd preverí hlasovacie lístky v súčasnosti uložené na obecnom úrade vo Veľkej Ide, môže vzniknúť nehoda medzi počtom hlasov v zápisniciach z okrskových komisií č. 1 a č. 2 so súčtami hlasov na hlasovacích lístkoch. Ako dôkaz uviedol svedkov: W. G., H. B. Č.. XXX, L. Č., H. B. Č.. XXX.

7. Počet neplatných hlasovacích lístkov na starostu ako aj na poslancov bol percentuálne dosť vysoký a neprimeraný vzhľadom k predošlým viacerým voľbám v minulosti. Ako ďalší nepriamy dôkaz môže slúžiť aj vyhlásenie predsedu okrskovej volebnej komisie č. 2 počas sčítavania hlasov, keď okolo 20.30 hod., čiže 30 minút po uzatvorení volebných miestností verejne vyhlásil, aby sa ľudia pred volebnej miestnosti a budovy rozišli domov, lebo vraj kandidáti na poslancov z marginalizovaných skupín vyhrali všetci siedmi a dostali sa do obecného zastupiteľstva. Ako dôkaz uviedol: Svedecké výpovede minimálne 70 -tich Rómov, ktorí čakali vonku pred volebnou miestnosťou.

8. Pri konci sčítavania hlasov bolo zrejmé, že veľa Rómov sa dostane do obecného zastupiteľstva ako poslanci, čo potvrdili aj členovia komisií - Rómovia, a preto niektoré hlasovacie lístky na poslancov sa dávali na inú kopy, zrejme za účelom, že tieto sa zneplatnia. Žalobca teda uvádza, že v týchto voľbách boli Rómovia jednotní a na poslancov krúžkovali iba kandidátov z radov Rómov. Ako dôkaz uviedol svedkov: W. G., R. H.Á. B. Č.. XXX, L. Č., R. H. B. Č.. XXX.

9. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedol, že žaloba je v mnohých bodoch nezrozumiteľná, neúplná, že žalobcom uvádzané skutkové tvrdenia sú v mnohých prípadoch irelevantné, prípadne absolútne zavádzajúce a sú formulované v rovine špekulácií, bez toho aby boli podporené konkrétne označenými dôkazmi, ktoré by boli spôsobilé dosvedčiť žalobcom tvrdené skutočnosti. Predmetná žaloba predstavuje vyslovene šikanóznny a zrejme bezúspešný výkon práva, ktorý žalobca využíva ako nelegitímny prostriedok zvrátenia a zmeny výsledku volieb. Navrhol, aby súd žalobu zamietol a priznal žalovanému proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

II.

Posúdenie veci správnym súdom

10. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky podľa čl. 142 ods. 2 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky rozhoduje s účinnosťou od 1. januára 2021 aj o ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy. Konanie vo veciach ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy je upravené v § 312a až § 312k Správneho súdneho poriadku. Pokiaľ ide o aplikovateľný právny štandard potrebný pre rozhodovanie vo veci bude celkom pochopiteľne Najvyšší správny súd Slovenskej republiky vychádzať z ustálenej rozhodovacej praxe Ústavného súdu Slovenskej republiky v týchto veciach, ako aj z vlastnej rozhodovacej praxe, keď sa táto sformuluje.

11. Predmetom konania pred správnym súdom je žaloba, ktorou žalobca namieta nezákonnosť a neústavnosť volieb starostu obce Veľká Ida uskutočnených dňa 29.10.2022. Námietky žalobcu, ktorými odôvodnil svoj návrh smerujú k vyhláseniu volieb starostu obce konaných dňa 29.10.2022 za neplatné. Podstatou žaloby vo veci neústavnosti a nezákonnosti volieb v obci Veľká Ida je tvrdenie žalobcu o manipulácii s hlasovacími lístkami počas sčítavania hlasov.

12. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky zistil žalobcovu aktívnu legitímáciu z oficiálnych výsledkov hlasovania podľa obcí a to, že žalobca ako neúspešný kandidát na starostu obce Veľká Ida získal vo voľbách celkom 476 hlasov, čo predstavuje 39,11 % hlasov. (Podľa § 312c ods.1 Správneho súdneho poriadku žalobcom je kandidát na funkciu v orgáne územnej samosprávy, ktorý nebol zvolený, ak získal aspoň 10% platných hlasov; tento žalobca môže napadnúť voľby len vo volebnom obvode, v ktorom kandidoval.)

13. Žalovaným je podľa § 312d písm. b) Správneho súdneho poriadku starosta obce, starosta mestskej časti, primátor mesta alebo predseda samosprávneho kraja zvolený v napadnutých voľbách, ak sa konanie týka volieb starostu obce, primátora mesta, starostu mestskej časti alebo predsedu samosprávneho kraja. Žalovaným je zvolený starosta obce D. U. s počtom hlasov 545.

14. Podstatou ochrany ústavnosti vo volebných veciach je ochrana práv zaručených v čl. 30 Ústavy Slovenskej republiky, t. j. aktívneho a pasívneho volebného práva. Všeobecné volebné právo, ktoré je v tomto článku zaručené, znamená právo všetkých občanov, resp. obyvateľov obcí v danom štáte, ktorí dosiahli určitú vekovú hranicu, jednak svojím hlasom spolurozhodovať pri tvorbe zastupiteľských orgánov (aktívne volebné právo) a jednak uchádzať sa o zvolenie za člena niektorého zo zastupiteľských orgánov (pasívne volebné právo). Rovnosť volebného práva znamená zaručenie toho, aby každý z voličov i kandidátov mal rovnaké postavenie. Ústavný súd v rámci svojej judikatúry už vyslovil, že volebné súdnictvo je z pohľadu ústavného založené na príčinnej súvislosti medzi volebnou vadou (a to objektívnou alebo potencionálnou) a výsledkom volieb, a zároveň na vyvrátiteľnej domnienke, podľa ktorej volebný výsledok zodpovedá vôli voličov. Predložiť dôkazy je povinnosť toho, kto volebné pochybenie namieta (napr. nález sp. zn. PL. ÚS 100/07 z 17.09.2008).

15. V tejto súvislosti treba taktiež uviesť, že volebná sťažnosť nie je všeobecným opravným prostriedkom na preskúmanie výsledkov volieb, a potom z konštantnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že predovšetkým sťažovateľ v konaní o zákonnosti volieb znáša dôkazné bremeno v tom zmysle, že musí nezákonnosť volieb nie len namietať, ale svoje tvrdenie aj preukázať navrhovanými dôkazmi (m.m. Pl. ÚS 17/94, PL. ÚS 5/03. PL. ÚS 94/07, PL. ÚS 3/2010, PL. ÚS 29/2011).

16. Žalobca v žalobe ako dôkaz na preukázanie svojich tvrdení navrhol predloženie SMS správ v jeho mobile, vypočutie svedkov a to rodiny G., T. K. F., vypočutie svedkov W. G. K. L. Č. ako i 70 Rómov.

17. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky konštatuje, že námietku žalobcu, v ktorej tvrdí, že členovia okrskových komisií (ako aj samotný predseda okrskovej volebnej komisie) sa pýtali voličov z marginalizovaných skupín, či chcú voliť len na starostu alebo aj do samosprávneho kraja, považuje za nedôvodnú. V danom prípade súd je toho názoru, že z ničoho nevyplýva nezákonnosť a neústavnosť volieb, pokiaľ sa člen okrskovej komisie a tiež predseda okrskovej komisie voličov pýta na uvedenú skutočnosť. Podľa názoru súdu sa v žiadnom prípade nejedná o ovplyvňovanie voličov v súvislosti s tým koho majú voliť. V danom prípade ani samotný žalobca neuvádza v čom spočíva táto

nezákonnosť a v čom mal byť porušený zákon a ako táto skutočnosť mala vplyv na výsledok volieb. Žalobca sám uvádza, že konanie členov volebnej komisie nie je v súlade s usmernením zo školenia. Taktiež pokiaľ sa jedná o návrh žalobcu na vypočutie svedkov, Najvyšší správny súd Slovenskej republiky uvádza, že žalobca v danom prípade neuviedol konkrétneho svedka, ktorý by mohol uvedené potvrdiť (navrhol vypočutie rodiny G., T. K. F.) a taktiež nepredložil súdu žiadne SMS správy, navyše podľa názoru súdu vypočutie svedkov k uvedenej námietke by bolo neúčelné, pretože ako bolo vyššie uvedené súd nevzhladol žiadne porušenie zákona.

18. Taktiež ďalšiu námietku žalobcu o nezákonnosti volieb, ktorá mala spočívať v tom, že členovia volebnej komisie po spočítaní hlasov do VUC začali spočítavať spolu hlasovacie lístky aj na starostu aj na poslancov súčasne a nie zvlášť najprv na starostu a potom na poslancov, Najvyšší správny súd Slovenskej republiky nepovažuje za dôvodnú. Žalobca ani v žalobe pri uvedení tejto námietky na žiadnu nezákonnosť nepoukazuje, len na postup pri spočítavaní hlasovacích lístkov a to v rovine, že uvedené konanie nie je v súlade s metodickým usmernením zo školenia. Žalobca vôbec neuviedol, aký vplyv malo konanie členov volebnej komisie na samotný výsledok volieb. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že v danom prípade nedošlo k nezákonnosti a neústavnosti volieb postupom členov volebnej komisie pri spočítavaní hlasovacích lístkov, a preto ani nevidel dôvod na vypočutie navrhovaných svedkov k tvrdeniu nezákonnosti (W. G. K. L. Č.).

19. Vzhľadom na uvedené Najvyšší správny súd Slovenskej republiky konštatuje, že tvrdeniam predostretým žalobcom nemožno pripísať povahu právne relevantných dôvodov na konanie o žalobe vo veci nezákonnosti a neústavnosti volieb.

20. Ústavný súd už vo viacerých svojich rozhodnutiach zdôraznil, že voľby sú prostriedkom pravidelného obnovovania verejnej moci občanmi. Hrubé, závažné alebo viacnásobné porušenie práv občanov priznaných zákonom alebo ústavou zakladá právomoc ústavného súdu zrušiť napadnutý výsledok volieb alebo vyhlásiť voľby za neplatné, pretože namietané porušenie práv mohlo ovplyvniť priebeh a výsledok volieb. Pojem „priebeh volieb“ nezahŕňa iba hlasovanie voličov, ale aj všetky iné úkony subjektov zúčastnených na voľbách, ktoré sú v príčinnej súvislosti s voľbami (PL. ÚS 18/99).

21. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu okrsková volebná komisia vo voľbách do orgánov územnej samosprávy obce plní aj úlohu garanta ústavnosti a zákonnosti samotného volebného aktu a prvotného sčítania hlasov. Tomuto zodpovedá jej kreovanie, zákonom ustanovené postupy a zisťovanie volebných výsledkov, ktoré sú prejavom vôle voličov (PL. ÚS 1/07).

22. Podľa § 29 ods. 4 zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 180/2014 Z. z.“) v sporných prípadoch rozhoduje o platnosti hlasovacieho lístka a obálky okrsková volebná komisia s konečnou platnosťou.

23. Zverenie právomoci rozhodnúť o platnosti hlasovacieho lístka okrskovej volebnej komisii s konečnou platnosťou (§ 29 ods. 4 zákona č. 180/2014 Z. z.) neznamená úplnú voľnosť komisie pri posudzovaní hlasovacieho lístka.

24. Podľa § 182 ods. 3 štvrtej vety zákona č. 180/2014 Z. z. volič na hlasovacom lístku pre voľby starostu obce zakrúžkovaním poradového čísla označí jedného kandidáta, pre ktorého hlasuje.

25. Podľa § 184 ods. 1 zákona č. 180/2014 Z. z. ak volič neoznačil zakrúžkovaním ani jedného kandidáta pre voľby starostu obce, alebo ak zakrúžkovaním označil viac ako jedného kandidáta pre voľby starostu obce, je hlasovací lístok neplatný.

26. Podľa § 184 ods. 2 druhej vety zákona č. 180/2014 Z. z. ak je v obálke niekoľko hlasovacích lístkov pre voľby starostu obce, sú všetky tieto hlasovacie lístky neplatné.

27. Nesprávny postup volebnej komisie pri posudzovaní hlasovacích lístkov, ktorý je v rozpore s ustanovením § 184 v spojení s § 182 ods. 3 zákona č. 180/2014 Z. z., zakladá pri splnení ostatných

predpokladov dôvodnosť nezákonnosti volieb, ktorá môže viesť k uplatneniu právomoci ústavného súdu ustanovenej v § 63 ods. 1 písm. c) zákona č. 180/2014 Z. z. o ústavnom súde, t. j. k zrušeniu rozhodnutia volebnej komisie a k vyhláseniu za zvoleného kandidáta, ktorý bol riadne zvolený a ktorý nebol vyhlásený za zvoleného v dôsledku chybného postupu volebnej komisie (obdobné PL. ÚS 29/94).

28. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky konštatuje, že následná námietka žalobcu sa týkala rozdielného posudzovania platnosti a neplatnosti hlasovacích lístkov zo strany okrskovej volebnej komisie odovzdaných v prospech žalobcu a v prospech žalovaného, a teda následne hlasov odovzdaných vo voľbách v prospech žalobcu a žalovaného. Jednalo sa (podľa tvrdenia žalobcu uvedeného v žalobe) o hlasovacie lístky, kde bolo okrem čísla zakrúžkované aj meno navrhovaného kandidáta na starostu (v tomto prípade teda žalobcu a žalovaného). Podľa jeho názoru mohlo ísť o manipuláciu s hlasovacími lístkami. Takisto mohla vzniknúť nezhoda medzi počtom hlasov v zápisniciach z okrskových komisií č. 1 a č. 2 so súčtami hlasov na hlasovacích lístkoch.

29. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky vykonal dokazovanie oboznámením sa s vyžiadanou volebnou dokumentáciou vzťahujúcou sa k voľbe starostu obce Veľká Ida a zistil, že vo voľbách na starostu obce Veľká Ida konaných dňa 29.10.2022 sa volilo v troch volebných okrskoch. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky uskutočnil prepočítanie hlasov. Žalobca vo voľbách kandidoval s poradovým číslom 1 a žalovaný s poradovým číslom 4.

30. Vo volebnom okrsku č. 1 obce Veľká Ida po prepočítaní platných hlasov pre kandidáta č. 4 - žalovaného súd zistil, že žalovaný získal 233 platných hlasov, čo súhlasí aj s údajom uvedeným v zápisnici Okrskovej volebnej komisie pre volebný okrsk č. 1 Veľká Ida. Po prepočítaní platných hlasov pre kandidáta č. 1 - žalobcu súd zistil, že vo voľbách vo volebnom okrsku č. 1 Veľká Ida žalobca získal 119 platných hlasov, čo súhlasí aj s údajom uvedeným v zápisnici Okrskovej volebnej komisie pre volebný okrsk č. 1 obce Veľká Ida.

31. Pokiaľ sa jedná o okrsk č. 1 a o neplatné hlasovacie lístky, ktorých malo byť 15, súd zistil, že 5 hlasovacích lístkov je neplatných z dôvodu, že na hlasovacích lístkoch boli zakrúžkovaní viacerí kandidáti, na 3 hlasovacích lístkoch nie je zakrúžkovaný žiadny kandidát, na jednom hlasovacom lístku sú prečiarknutí všetci kandidáti, 2 hlasovacie lístky sa netýkajú kandidátov 1 a 4 ale kandidáta č. 3, 4 hlasovacie lístky sa týkajú kandidátov č. 1 a č. 4, pričom na dvoch je zakrúžkovaný kandidát č. 1 a na dvoch kandidát č. 4, s tým, že na jednom hlasovacom lístku je zakrúžkovaný kandidát č. 4 a to aj spolu s menom, na jednom je zakrúžkovaný kandidát č. 4 a kandidát č. 3, ktorý je celkom prečiarknutý, ďalšie dva sa týkajú kandidáta č. 1, pričom na jednom je zakrúžkované len meno kandidáta a na druhom je zakrúžkované meno aj číslo kandidáta.

32. Vo volebnom okrsku č. 2 Veľká Ida po prepočítaní platných hlasov súd zistil, že kandidát č. 4 - žalovaný získal 258 platných hlasov, čo súhlasí aj s údajom uvedeným v zápisnici Okrskovej volebnej komisie pre volebný okrsk č. 2 obce Veľká Ida. Kandidát č. 1 - žalobca získal 294 platných hlasov, čo súhlasí aj s údajom uvedeným v zápisnici Okrskovej volebnej komisie pre volebný okrsk č. 2 obce Veľká Ida.

33. Pokiaľ sa jedná o neplatné hlasovacie lístky vo volebnom okrsku č. 2 súd zistil, že 19 hlasovacích lístkov neobsahuje označenie žiadneho kandidáta, 7 hlasovacích lístkov obsahuje označenie dvoch a viacerých kandidátov, jeden hlasovací lístok sa netýka žalobcu ani žalovaného, na jednom hlasovacom lístku sú všetci kandidáti prečiarknutí. Senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky pokiaľ sa jedná o okrsk č. 2 posudzoval ďalšie neplatné hlasovacie lístky a to v počte 4, pričom zistil, že na jednom hlasovacom lístku je označený kandidát č. 4 žalovaný tak, že je zakrúžkované meno aj číslo kandidáta, na jednom hlasovacom lístku je zakrúžkované aj prečiarknuté číslo kandidáta č. 1 žalobcu, na jednom hlasovacom lístku je zakrúžkované číslo kandidáta č. 1 žalobcu a zároveň zakrúžkované a prečiarknuté číslo kandidáta č. 4 žalovaného a na jednom hlasovacom lístku je len náznak zakrúžkovania kandidáta číslo 1 žalobcu.

34. Pokiaľ sa jedná o okrsk č. 3 obce Veľká Ida súd po prepočítaní hlasov zistil, že kandidát č. 4 - žalovaný získal 54 platných hlasov, čo súhlasí aj s údajom uvedeným v zápisnici Okrskovej volebnej komisie pre volebný okrsk č. 3 obce Veľká Ida a kandidát č. 1 - žalobca získal 63 platných hlasov, čo súhlasí s údajom uvedeným v zápisnici Okrskovej volebnej komisie pre volebný okrsk č. 3 obce Veľká Ida.

35. Pokiaľ sa jedná o neplatné hlasovacie lístky, súd zistil, že jeden hlasovací lístok je bez označenia kandidáta, na 2 hlasovacích lístkoch je zakrúžkovaný kandidát č. 1 a na jednom hlasovacom lístku je zakrúžkovaný a súčasne prečiarknutý kandidát č. 1, pričom v tomto prípade uvedené hlasovacie lístky boli prelepené páskou, na ktorej je uvedené, že sa jedná o okrsk č. 3 - 4 kusy neplatných lístkov vložených do nesprávnej obálky.

36. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky prepočítaním hlasovacích lístkov okrskovou volebnou komisiou obce Veľká Ida pre voľby starostu obce vyhodnotených ako platných zistil rovnaký stav a počty, ako sú uvedené v zápisniciach, t. j. celkovo kandidát č. 1 - žalobca získal vo voľbách 476 hlasov a žalovaný ako kandidát č. 4 získal 545 hlasov. Rozdiel platných hlasov medzi kandidátmi, zvoleným starostom a žalobcom, je v počte 61.

37. Vzhľadom na podstatu žaloby (že na základe vyjadrení členov okrskovej komisie sa ináč posudzovali platné a neplatné hlasy pre žalobcu, kde bolo okrem čísla zakrúžkované aj meno žalobcu a ináč pre žalovaného) súd pristúpil aj k preskúmaniu označených neplatných hlasov, pričom dospel k záveru, že sporné zostali 4 hlasovacie lístky z okrsku č. 1 Veľká Ida. Na jednom hlasovacom lístku je zakrúžkované len meno kandidáta č. 1 - žalobcu a na jednom hlasovacom lístku je zakrúžkované číslo aj spolu s menom žalobcu - kandidáta č. 1. Ďalej bolo zistené, že na jednom hlasovacom lístku je zakrúžkovaný kandidát č. 4 - žalovaný a to aj menom a číslom kandidáta a na jednom je zakrúžkovaný s kandidátom č. 3, ktorý je prečiarknutý. Pri preskúmaní neplatných hlasovacích lístkov v okrsku č. 2 Veľká Ida bolo zistené, že na jednom hlasovacom lístku je označený kandidát č. 4 - žalovaný tak, že je zakrúžkované meno aj číslo kandidáta.

38. Žalobcom navrhované dokazovanie (vypočutie svedkov W. G., L. Č.) Najvyšší správny súd Slovenskej republiky nevykonal, pretože ho nepovažoval vzhľadom na podstatu žaloby za nevyhnutne potrebné ani účelné. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky pri posudzovaní veci vychádzal zo skutkového stavu zisteného po oboznámení sa s volebnou dokumentáciou a po uskutočnení vlastného prepočítania hlasovacích lístkov.

39. Ústavný súd vo svojej judikatúre konštatoval, že prejav vôle voliča musí nepochybné smerovať k tomu, aby pri úprave hlasovacieho lístka pri voľbách bolo nepochybné, koho volil, a aby prejav jeho vôle smeroval k voľbe ním označeného kandidáta, a to tým, že označí kandidáta, ktorého volil. Ústavný súd každý prípad posudzuje osobitne, pričom prihliada na účel a zmysel volebného zákona, ako aj dodržiavanie princípov právneho štátu. (PL. ÚS 8/08, PL. ÚS 11/2011, PL. ÚS 30/2018, PL. ÚS 52/2018).

40. Je teda nepochybné, ako vyplýva z citovaných ustanovení zákona č. 180/2014 Z. z., že pre posúdenie hlasovacieho lístka ako platného, a teda na jednoznačný prejav vôle voliča zákon vyžaduje, aby volič prejavil svoju vôľu zakrúžkovaním poradového čísla ním vybraného kandidáta na post starostu (poslanca obecného zastupiteľstva).

41. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky preskúmaním hlasovacích lístkov, ktoré okrsková volebná komisia vyhodnotila ako neplatné, konštatuje, že hlasovacie lístky, na ktorých došlo k zakrúžkovaniu okrem poradového čísla kandidáta - žalobcu a žalovaného - aj k zakrúžkovaniu jeho mena a priezviska, nemožno vzhľadom na znenie relevantných ustanovení zákona č. 180/2014 Z. z. ani vzhľadom na judikatúru ústavného súdu (napr. PL. ÚS 8/08, PL. ÚD 104/2011, PL. ÚS 11/2011, PL. ÚS 34/2014, PL. ÚS 22/2018, PL. ÚS 30/2018) považovať za neplatné. Z volebnej dokumentácie pritom nevyplýva, že by dôvodom neplatnosti týchto volebných lístkov mala byť iná zákonom predvídaná skutočnosť, ale iba to, akým spôsobom došlo k prejavu voliča.

42. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky vychádzajúc z dikcie § 182 ods. 3 a § 184 zákona č. 180/2014 Z. z. v uvedených prípadoch dospel k záveru, že tieto hlasovacie lístky sú platné a také, ktoré vyjadrujú vôľu voliča zvoliť kandidáta, ktorého označil zakrúžkovaním, aj keď krúžok obsahoval aj ďalšie informácie, avšak týkajúce sa toho istého kandidáta. Nesporne však z týchto hlasovacích lístkov vyplýva, komu voliči dali svoj hlas, t. j. koho volili za starostu obce. U žalobcu - kandidáta č. 1 to bolo v dvoch prípadoch. Teda žalobcovi bolo treba pripočítať dva hlasy. U žalovaného - kandidáta č. 4 to bolo v dvoch prípadoch, teda žalovanému bolo treba pripočítať dva hlasy. Celkovým súčtom za týchto okolností žalobca získal vo svoj prospech 478 hlasov a žalovaný 547, čo však nemalo na výsledok volieb žiadny vplyv, nakoľko medzi žalobcom a zvoleným starostom bol rozdiel stále 61 hlasov. Celkovým súčtom za týchto okolností však žalobca nezískal viac hlasov vo svoj prospech ako žalovaný a na základe toho sa v súlade s prejavenu vôľou voličov nestal víťazom volieb na starostu obce Veľká Ida konaných dňa 29.10.2022.

43. Neplatnosť volieb alebo voľby kandidáta môže spôsobiť len také závažné porušenie volebného zákona, ktoré spochybňuje dosiahnuté výsledky vo voľbách a ktoré odôvodnene vyvoláva pochybnosti o tom, či voľby a ich výsledky sú prejavom skutočnej vôle voličov.

44. Pokiaľ ide o nezákonnosť volieb do orgánov samosprávy obce, musí byť nezákonnosť týchto volieb v konaní o volebných veciach dokázaná a musí byť v príčinnej súvislosti s takým následkom porušenia práv, ktoré je v konečnom dôsledku porušením ústavného volebného práva a jeho princípov (PL. ÚS 21/94, PL. ÚS 120/07, PL. ÚS 8/08).

45. Zistenie hrubého, závažného alebo viacnásobného porušenia zákonov upravujúcich prípravu a priebeh volieb je nevyhnutným predpokladom aj na uplatnenie právomoci súdu zrušiť rozhodnutie volebnej komisie a vyhlásiť voľby za neplatné. V okolnostiach prípadu podľa zistení Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky vyhodnotila okrsková volebná komisia v rozpore so zákonom č. 180/2014 Z. z. dva hlasovacie lístky, ktoré označila ako neplatné, hoci v skutočnosti išlo o platné hlasovacie lístky, a ktoré boli odovzdané v prospech žalobcu. Vyhodnotenie hlasovacích lístkov okrskovou volebnou komisiou ako neplatných v rozpore s príslušnými ustanoveniami zákona č. 180/2014 Z. z. treba podľa názoru súdu považovať za závažné porušenie zákona upravujúceho priebeh volieb, pretože môže v konečnom dôsledku spôsobiť, že súd vyhlási voľby na starostu obce za neplatné.

46. Podľa § 189 ods. 4 zákona č. 180/2014 Z. z. za starostu obce je zvolený kandidát, ktorý získal najviac platných hlasov.

47. V danom prípade, aj napriek tomu, že okrsková volebná komisia postupovala vo voľbách na starostu obce Veľká Ida konaných dňa 29.10.2022 v rozpore s ustanoveniami zákona č. 180/2014 Z. z., pretože nesprávne vyhodnotila hlasovacie lístky odovzdané v prospech žalobcu, podľa zistení Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sa jednalo len o dva hlasovacie lístky, pričom ich počet nemohol ovplyvniť samotný výsledok volieb na starostu obce a ani ich neovplyvnil, nakoľko rozdiel medzi zvoleným starostom a žalobcom zostal v počte 61 hlasov. Zvoleným starostom obce Veľká Ida vzhľadom na počet získaných platných hlasov vo voľbách na starostu obce Veľká Ida konaných dňa 29.10.2022 sa stal žalovaný.

48. Pokiaľ sa jedná o ďalšie námietky žalobcu uplatnené v žalobe, tu Najvyšší správny súd Slovenskej republiky udáva, že tieto sa týkajú volieb poslancov, preto sa nimi nezaoberal.

III.

Záver

49. Vychádzajúc z uvedeného je zrejmé, že žalobe žalobcu o vyhlásenie voľby starostu obce Veľká Ida za neplatné nebolo možné vyhovieť, preto ju súd podľa § 312j ods. 1 SSP ako nedôvodnú zamietol.

50. O nároku na náhradu trov konania rozhodol Najvyšší správny súd Slovenskej republiky podľa § 167 ods.1 Správneho súdneho poriadku a vzhľadom na úspech žalovaného v konaní mu priznal úplnú náhradu dôvodne vynaložených trov v tomto konaní. O výške náhrady trov rozhodne osobitným uznesením asistent Najvyššieho správneho súdu v zmysle § 175 ods. 2 Správneho súdneho poriadku.

51. Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 5:0.

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.